

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/235/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4417214685
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Pogranová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4417214685.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Pogranovej a sudcov JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. v právnej veci žalobkyne: Z. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. 9, S., zastúpená: A.. Z. N., D. XX, S., proti žalovanej: P.. Z. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, S., o zaplatenie 500 eur, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 15C/86/2017-117 zo dňa 14. júna 2018 v napadnutej zamietajúcej časti o zaplatenie 500 Eur, takt

r o z h o d o l :

Odvolačný súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v časti výroku o náhrade trov konania p o t v r d z u j e .

Žalovanej proti žalobkyni n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Komárno ako súd prvej inštancie rozhodol tak, že návrh žalovanej na prerušenie konania zamietol. Súd žalobu o zaplatenie sumy 500 eur zamietol. Žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 657, § 563, § 100 ods.1, § 101 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobou zo dňa 22.8.2017 si žalobkyňa uplatnila voči žalovanej nárok na zaplatenie sumy 500 Eur spolu s náhradou trov konania z dôvodu, že dňa 16.03.2014 odovzdala žalovanej, svojej dcére sumu 500 Eur ako pôžičku, a to po vlastnoručnom napísaní a podpísaní dlžobného úpisu žalovanou, za prítomnosti detí žalobkyne, a to syna A.. N. a dcéry M. E.. Požičaná suma jej mala byť vrátená, keď o to požiadala, vzhľadom na svoj vek a zdravie. Najmä v decembri a januári 2016 sa jej zdravotný stav prudko zhoršil, bola hospitalizovaná v nemocnici a 10 dní bola hospitalizovaná aj v auguste 2017. Najmenej dva roky je v zhoršenom zdravotnom stave a dcéra Z. ju nenavštevuje ani počas hospitalizácií. Starobný dôchodok je jej jediným príjmom, ktorý nestačí ani len na liečenie - denne si aplikuje cca 20 druhov liekov - a ani na zabezpečenie domácnosti. Príjem žalovanej je nadštandardný, poberá slušný starobný dôchodok a jej manžel ako bývalý rušňovodič poberá vysoký dôchodok. Žalovaná býva spolu s manželom vo vlastnom rodinnom dome. Žalobkyňa ďalej dôvodila, že o vrátenie uvedenej sumy žiadala opakovane, no márne. V závere žalobkyňa uviedla, že žalovanej požičala popri sume 500 Eur aj sumu 200 Eur, avšak to bez písomného dôkazu a 1.000 Eur, čo „dala žalovanej za jej zuby“ nežiada vrátiť. Žalobkyňa za dôkaz označila fotokópiu úpisu a výsluch „účastníkov“. Žalovaná napadla odporom platobný rozkaz z 28.11.2017, ktorým súd žalobe v celom rozsahu vyhovel. Odpor proti platobnému rozkazu žalovaná odôvodnila tým, že je pravdou, že jej žalobkyňa, teda jej matka, dňa 16.03.2014 odovzdala 500 Eur, pričom sa vyjadrila tak, že jej tú sumu len tak dáva, pretože obdržala väčší obnos peňazí. Podľa žalovanej nešlo o pôžičku, skôr o dar, aj jej súrodencom dala žalobkyňa dovtedy väčšie sumy peňazí a sestre tiež dala 500 Eur. Žalovaná ďalej dôvodila, že po tom ako jej matka dala 500 Eur, kúpila jej záclony na 4 okná, darovala jej krájač na chlieb a ďalšie veci. Neurobila nič také, aby jej matka odstúpila od darovacej zmluvy, nenastal ani jeden z dôvodov § 630 OZ. Pre prípad, že by

súd právny vzťah medzi stranami posúdil ako zmluvu o pôžičke, žalovaná uviedla, že jej matka si uvedenú sumu sama zobrala z jej vkladnej knižky, kde boli uložené financie, ktoré nadobudla po smrti svojho otca, tak ako jej súrodenci a jej matka. Žalovaná uviedla, že asi pred dvoma rokmi súrodenci zistili, že by matka mohla bývať u nich a dom by sa predal. Ona s tým nesúhlasila, súrodenci ju vyhnali z domu matky, vymenili zámky, telefóny jej matka nedvíhala. Súrodenci jej neoznámili, že matka je v nemocnici. Ďalej uviedla, že je poberateľkou starobného dôchodku vo výške 362,70 Eur mesačne. Keď jej matka napísala, že požaduje sumu 500 eur, ona jej ponúkla, že jej bude denne nosiť obedy a začala jej nosiť potravinové a hygienické balíčky, ktoré zavesila na bránu, lebo dnu sa nevedela dostať. Žalovaná taktiež uviedla, že sumu 200 eur od matky dostali všetci súrodenci a klamstvom je, že na zuby obdržala 1.000 eur, keď asi pred 8 rokmi obdržala od matky 100 Eur a táto jej povedala, že brat si na zuby pýtal 200 eur a sestre dala peniaze na šaty. V závere podania žalovaná vzniesla námietku premlčania, keď peniaze jej boli odovzdané 16.03.2014 a žaloba bola podaná 28.07.2017, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby. Zástupca žalobkyne v podaní z 10.01.2018 uviedol, že v zhode s názorom žalobkyne konštatuje, že podaný odpor má zahliť tú podstatu, že suma poskytnutá vo forme pôžičky alebo potvrdenia, zmenky, bude vrátená matke v prípade choroby, ak to bude potrebné, ak to bude žiadať. Žalobkyňa vo vysokom veku, zlomeninách ruky, bedrového kĺbu a interných ochoreniach najmä po roku 2014 viacnásobne žiadala dcéru o vrátenie pôžičky lebo nevyhnutne potrebuje financie na údržbu rodinného domu, výmenu kotla, vykurovacieho systému, okien a podobne. Žalovaná prestala s matkou komunikovať, za 5 rokov matku navštívila maximálne dvakrát alebo trikrát, hoci od matky býva vo vzdialenosti 300 metrov. K tvrdeniu žalovanej o premlčaní dlhu splnomocnenec žalobkyne uviedol, že ide o účelový nezmysel lebo termín vrátenia nebol špecifikovaný. Po tom, ako na žiadosť žalovanej bol zrušený termín pojednávania z 26.04.2018, ktorý bol odročený na 10.05.2018, z dôvodu, že žalovaná nemala vykázané doručenia predvolania na odročený termín pojednávania, súd odročil uvedené pojednávanie na 14.06.2018. Na základe žiadosti žalovanej o zabezpečenie policajnej ochrany od vstupu do budovy súdu, súd požiadol o súčinnosť príslušníkov ZVJS a dňa 14.06.2018, za prítomnosti strán sporu, splnomocnenca žalobkyne a dvoch príslušníkov ZVJS, otvoril pojednávanie. Žalovaná v úvode pojednávania namietala voči zastupovaniu žalobkyne splnomocnencom A. M. N. z dôvodu, že tento bude vypočítaný ako svedok, preto v pojednávacej miestnosti nemôže sedieť. Splnomocnenec žalobkyne uviedol, že žalovaná napriek viacerým a opakovaným výzvam nevrátila žalobkyňu požičanú sumu 500 Eur, požičanie ktorých žalovaná osvedčila vlastnoručne podpísaným potvrdením s tým, že pôžička bude jej matke, žalobkyňu vrátená podľa potreby. Toto žalovaná nespĺnila, a preto bola žalobkyňa nútená podať vo veci žalobu. K námietke zastúpenia žalobkyne splnomocnenec žalobkyne uviedol, že ide o legitímne zastúpenie jeho 90 ročnej matky. Žalobkyňa uviedla, že chce, aby jej bolo vrátených 500 Eur. Žalovaná uviedla, že nešlo o pôžičku. Zatelefonovala jej sestra, aby večer prišla k mame, že tam budú všetci. Ona prišla a vtedy jej matka navrhla, že jej dá nejaké peniaze. Bola prekvapená a matky sa pýtala, či jej nebudú chýbať. Matka odvetila, že jej peniaze dá, pôžička sa nespomínala. Matka povedala, že jej chýbať nebudú, že už dala peniaze na oblečenie aj sestre žalovanej a peniaze dala aj bratovi žalovanej. Suma 500 eur už bola pripravená a matka povedala, aby predsa len napísala papier, že jej ona dáva peniaze. Tak na papier napísala text, ktorý jej nadiktovala mama. Keď sa matky pýtala, kedy nastane - „že bude treba potom vrátiť“ - matka odpovedala, že nikdy. Matka mala v tom čase vysoký nedoplatok na elektrinu a plyn a obávala sa vybrať peniaze z vkladných knižiek pod hrozbou pokuty takéhoto výberu. Preto v prípade potreby finančnej pomoci, jej vtedy bolo treba vypomôcť finančne s tým, že ona peniaze vráti, ak si bude môcť vybrať z vkladov. Žalovaná uviedla, že s tým súhlasila. Peniaze dostala z maminho vlastného podnetu, dala jej ich dobrovoľne, nepýtala si ich, ale aj tak jej kúpila záclony, vankúše, kupovala jej kávu, potravinové a hygienické balíčky. Dokonca jej v minulosti kúpila kožuch, na kúpu ktorého jej matka len čiastočne prispela. Mama nebola prinútená dať jej peniaze, sama jej ich dala. Ona nemá voči matke žiadne nároky. Žiadnu ústnu, či telefonickú výzvu od matky nedostala. Keďže súrodenci ju od matky odstrihli, s matkou korešpondovala písomne. A až vtedy v listoch sa začala spomínať pôžička. K vzniesenej námietke premlčania žalovaná uviedla, že pokiaľ malo byť požičané 16.03.2014 a žaloba mala byť podaná na súd 22.08.2017, premlčaným sa stal nárok žalobkyne 3 roky od 16.03.2014, teda 17.03.2017. Súd v súlade s § 181 ods. 2 CSP určil, že medzi stranami nie je sporné, že zo strany žalobkyne došlo k finančnému plneniu v prospech žalovanej 16.03.2014 vo výške 500 eur, sporný je dôvod tohto plnenia a vzhľadom na námietku premlčania vznesenú žalovanou sa súdu javí byť žaloba podaná po uplynutí premlčacej doby. Súd súčasne uviedol, že vo veci vykoná dokazovanie oboznámením listinných dôkazov. Splnomocnenec žalobkyne v reakcii poukázal na skutočnosť, že v potvrdení sa uvádza, že sa peniaze vrátia, keď bude matka chorá. Ďalej uviedol, že matka je skutočne veľmi chorá, je 5 rokov opatrovaná, pričom dcéra, ktorá by jej mala vrátiť peniaze, sa o ňu nestará. Termín vrátenia je uvedený: „vtedy, keď bude chorá“.

Matka bola 2 krát v nemocnici so zlomeninou a výmenou kĺbu, operácia žilčových a pľúcnych ciev veľmi potrebovala. Premlčanie by prichádzalo do úvahy, keby lehota splatnosti nebola určená: „keď bude chorá“. Žalovaná ako návrh na doplnenie dokazovania uviedla, že pokiaľ sa v potvrdení uvádza - keď jej bude treba - ona tvrdí, že matke netreba, lebo žalobkyňa predala rodinný dom so záhradou a zariadením za 1.100 Eur, kde len jeden obraz stojí 1.100 Eur. Tieto nehnuteľnosti žalobkyňa predala svojej dcére, pričom zabudli pripísať dve nuly, a preto dôkazom je predaj nehnuteľností. Navyše, žalobkyňa vybrala bez jej súhlasu sumu 1.700 Eur z jej vkladnej knižky, o čom sa dozvedela len teraz. Predala aj ďalšie nehnuteľnosti. Matka peniaze má. Žalovaná žiadala preskúmať v katastri Prešov a Nové Zámky zmluvy o predaji nehnuteľností a preskúmať vkladné knižky, ktoré žalobkyňa má v SLSP, vo VUB, v Tatra banke za obdobie posledných 5 rokov. Matka má a aj mala svoj vlastný dôchodok, aj vdovský a žalovaná uviedla, že si myslí, že žalobkyňa tie peniaze až tak nepotrebuje. O tom, že matka bola v nemocnici, nemala odkiaľ vedieť, oni jej to nepovedali. K tvrdeniu, že matka peniaze potrebovala žalovaná ďalej uviedla, že robili veľkú oslavu v kaštieli, ktorá stála viac ako 500 eur, na ktorú nebola pozvaná a mala tam zakázaný prístup. Navrhla vypočuť správcu kaštieľa, ktorý ju informoval, že rodina si neželá, aby tam išla. V kaštieli bola ona prítomná ako sprievodkyňa. V záverečnej reči splnomocnenec žalobkyne uviedol, že z Občianskeho zákonníka vyplýva, že pôžička je záväzkový vzťah a treba ju vrátiť v dohodnutej lehote alebo na požiadanie, pričom forma nie je predpísaná. Postačí aj ústna forma aj keď v danej veci ju majú potvrdenú v písomnej forme. Ďalej uviedol, že žalobkyňa je chorá. Dokazovanie bolo vykonané obsiahle a jednoznačne je tu doklad. Pokus obmedziť spôsobilosť matky bol, aby sa oddialilo vrátenie peňazí. Mama keď požičiava chcela vždy vrátiť. Mama potrebuje 24 hodinovú starostlivosť, sestra M. u mamy spáva, on sa stará o lieky. Navrhol žalobe vyhovieť. Žalobkyňa v záverečnej reči uviedla, že chce, aby jej to vrátila. Žalovaná v záverečnej reči uviedla, že v danom prípade, nejde o vrátenie peňazí, lebo žalobkyňa má peňazí dosť. Ide im o to, aby jej robili hanbu. Peniaze sa požičiavali jej bratovi. Keď matka niečo potrebuje, nech jej povie čo, ona jej to kúpi. Sestra má nízky príjem, zomrel jej manžel a u matky býva a stravuje sa. Dom bol prepísaný na sestru a teraz chcú ešte jej 1/8. Súd prvej inštancie mal na základe vykonaného dokazovania z podania žalobkyne z 11.08.2017 za preukázané, že táto žalovaná informovala, že vlastní 1/8 dedičstva podľa LV, a aby sa mohlo vysporiadať toto jej vlastníctvo, v záujme zrušenia podielového spoluvlastníctva dohodou, vyzvala žalovanú aby sa vyjadrila, ako sa chce dohodnúť so žalobkyňou a súrodencami Z. a M.. Ide o 2 ha poľnohospodárskej pôdy. Súčasne žalobkyňa žalovanú vyzvala, aby sa vyjadrila, kedy a ako jej vráti 700 Eur, ktoré si požičala, či jednorázovou platbou poštou alebo sa to dorieši v rámci zrušenia podielového spoluvlastníctva a vzájomne započítateľného vyrovnania. Ďalej žalobkyňa žalovanej vytkla, že sa nestarala o tatu posledné roky, ani raz ho nenavštívila počas hospitalizácie, a preto jej bol zrušený príspevok za opatrovanie otca. Súčasne žalobkyňa uviedla, že sa jej zhoršil zdravotný stav a aj keď dohoda medzi súrodencami bola taká, že ako tri deti sa budú v starostlivosti striedať, žalovanej vytkla, že si len poznačila do kalendára kedy a kto sa má o ňu (žalobkyňu) postarať, ale pomoc ktorú ona potrebovala žalovaná odmietala s tým, že ona ani doma nevarí a neupratuje. Súčasne žalobkyňa žalovanej vytkla, že aj keď má kľúče od jej domu a brány cca 3 roky, žalovaná jej nepomohla ani ju nenavštívila. Žalobkyňa v uvedenom podaní konštatovala, že v decembri 2016, keď bola hospitalizovaná, napriek tomu, že lekári žalovanú informovali, že žalobkyňu pustia na Vianoce domov, žalovaná zabudla, že sú Vianoce a vôbec sa neozvala. Súčasne žalobkyňa žalovanej oznamovala, že bola hospitalizovaná aj teraz v auguste. a podpisom „Z.“, sa okrem hodnotenia Z. a M. pisateľkou listu spomína aj to, že pisateľka nikdy svoju časť po tatovi nepredá, bude ju užívať. Žalobkyňa k žalobe pripojila aj fotokópiu listinného dôkazu, ktorého obsahom je rukou písaný text: Dňa 16.3.2014 mama dala Z. 500 eur a keď jej bude treba potom vrátiť keď bude chorá a nebude vládnuť v primeranom termíne a na konci je nečitateľný podpis. Súd v súlade s § 162 ods. 3 CSP rozhodol o zamietnutí návrhu žalovanej z 03.06.2018 na prerušenie konania až do právoplatného skončenia konania o obmedzení spôsobilosti pani Z. N., vedené Okresným súdom Komárno pod sp. zn. 9Ps/43/2017/43, keď podľa názoru žalovanej jej matka nie je spôsobilá konať vo veci a je silne ovplyvnená súrodencami. Súčasne žalovaná namietala proti zastupovaniu žalobkyne jej bratom - A.. M. N. aj z dôvodu, že matka nie je odkázaná, aby ju v konaní zastupovali. Teda žalovaná na jednej strane spochybňuje spôsobilosť žalobkyne na právne úkony a na druhej strane sama žalovaná konštatuje, že žalobkyňa, ktorá je jej matkou, nepotrebuje zastupovanie v konaní a v prípade potreby zastupovania môže žalobkyňa, ktorej spôsobilosť žalovaná spochybňuje, požiadať o zastúpenie Centrum právnej pomoci. Súd po vzhliadnutí žalobkyne na pojednávaní dňa 14.06.2018 nemal pochybnosť o zachovaní spôsobilosti žalobkyne na právne úkony, a preto návrh žalovanej na prerušenie konania podľa § 164 CSP zamietol. Posúdenie spôsobilosti žalobkyne nič nemení na skutočnosti, že žalovaná nepoprela tvrdenie žalobkyne, že dňa 16.03.2014 žalovaná prevzala od žalobkyne 500 Eur, pričom nárok na

zaplatenie uvedenej sumy 500 Eur žalovanou žalobkyni je predmetom daného súdneho konania. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že je potrebné vzťah strán sporu posúdiť ako záväzok zo zmluvy o pôžičke, keď aj z vyjadrenia žalovanej vyplýva, že žalovaná po tom, ako jej matka, žalobkyňa dňa 16.03.2014 ponúkla sumu 500 Eur, vyhotovila a podpísala písomné potvrdenie, obsahom ktorého je nielen potvrdenie žalovanej o prevzatí sumy 500 Eur, ale aj záväzok žalovanej peniaze vrátiť. Žalovaná si napriek tomu peniaze odovzdané jej žalobkyňou ponechala. Preto je vylúčené, že by vzťah strán sporu vzniknutý dňa 16.03.2014 bolo možné posudzovať ako darovanie sumy 500 Eur žalobkyňou žalovanej podľa § 628 OZ, najmä keď žalovaná uviedla, že žalobkyňa - matka žalovanej - sa pri odovzdávaní peňazí žalovanej vyjadrila tak, že keď bude potrebné zaplatiť jej nedoplatok na energiách, vtedy bude potrebovať finančnú výpomoc, teda platenie, pričom darovanie je charakteristické svojou bezplatnosťou. Čiže žalovaná mala už 16.03.2014 vedomosť o do úvahy prichádzajúcej finančnej hotovostnej potrebe žalobkyne, bez ohľadu na dôvod takejto potreby. Žalovaná síce navrhla v konaní vypočuť ako svedkov oboch jej súrodencov, bez uvedenia dôvodu ich výsluchu, keď odovzdanie sumy a prevzatie sumy 500 Eur medzi stranami sporné nebolo, ale žalovaná súčasne vzniesla námietku premlčania uplatneného nároku žalobkyne uplynutím dňa 17.03.2017, keď k plneniu zo strany žalobkyne došlo dňa 16.03.2014. Subjektom oprávneným dovolať sa premlčania peňažného nároku je dlžník. V prípade, že doba plnenia, splatnosť dlhu nebola dohodnutá a ani inak určená, začína premlčacia doba plynúť dňom nasledujúcim po tom, keď dlh vznikol. Teda pre počiatok plynutia premlčacej doby je v takom prípade rozhodujúci deň bezprostredne nasledujúci po dni, kedy došlo k vzniku dlhu. Vyplýva to z toho, že veriteľ môže už nasledujúci deň po vzniku dlhu vyvolať splatnosť dlhu, a teda svoje právo aj vykonať. Tento názor je konštantný v staršej právnej teórii (porovnaj napríklad publikáciu Luby, Š.: Slovenské všeobecné súkromné právo. 1 sväzok, Bratislava: Knižnica Právnickej jednoty 1941, str. 386, v ktorej sa uvádza, že plynutie času pri premlčaní začína v prípade relatívnych právnych nárokov, t.j. aj práva obligačného vtedy, ak sa stali splniteľnými, t.j. actio nata; „ak ale splatnosť závisí od vypovedania pohľadávky veriteľom, potom začne premlčanie od okamžiku vzniku pohľadávky“, resp. publikáciu Luby, Š.: Občianskoprávny nárok, Bratislava: Právnické štúdie 1958, str. 270), ale i v tej novšej (porovnaj napríklad Fekete, I.: Občiansky zákonník 1. Veľký komentár, Bratislava: Eurokódex 2011, str. 498). Rovnaký právny záver bola zaujatý aj v rozhodnutiach súdov - judikát R 28/1984 - rozhodnutie bývalého Najvyššieho súdu ČSR sp. zn. 3Cz 99/1981 zo dňa 30.11.1981, podľa ktorého „ak nebola doba splnenia dlhu dohodnutá ani inak ustanovená, začína premlčacia doba plynúť nasledujúcim dňom po vzniku dlhu“. Na uvedenom názore zotrvala aj novšia rozhodovacia prax súdov - rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo 25/2003 zo dňa 24.06.2003 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (Zbierka) ako judikát R 91/2004, podľa ktorého ak doba plnenia nie je určená zákonom, rozhodnutím alebo zmluvou, splatnosť vyvolá veriteľ tým, že dlžníka požiada o plnenie (§ 563 OZ). Pre účely premlčania je preto významný prvý objektívny okamih, kedy tak môže urobiť a požiadať o plnenie. Rozhodujúcim je preto bezpochyby deň bezprostredne nasledujúci po dni, v ktorom dlh vznikol. Obdobne rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo 148/2004 zo dňa 16.12.2004, sp. zn. 4Cdo 66/2006 zo dňa 26.09.2007, ale aj najnovšie sp. zn. 3 Cdo 174/2016 z 10.11.2016, sp. zn. 7Cdo 1375/2015 z 23.8.2017, 8Cdo 24/2017 z 29.11.2017, ako aj Najvyššieho súdu Českej republiky, napr. sp. zn. 33Cdo/2634/2008 zo dňa 28.01.2011, sp. zn. 28Cdo/2645/2006 zo dňa 22.11.2006, sp. zn. 33Odo/846/2006 zo dňa 24.07.2008, sp. zn. 33Cdo/2874/2007 zo dňa 26.05.2010, sp. zn. 23Cdo/5143/2008 zo dňa 26.03.2009, sp. zn. 23Cdo/841/2009 zo dňa 18.05.2009 alebo sp. zn. 33Cdo/3986/2010 zo dňa 30.08.2012, ale aj rozhodnutie veľkého senátu Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 31 Cdo 3881/2009, ako aj v literatúre - Eliáš, K. a kolektív: Občiansky zákonník, Veľký akademický komentár, Linde Praha, a.s., str. 422. Opačný názor na posudzovanú otázku plynutia premlčacej doby pri neexistencii dohody o splatnosti dlhu zaujal Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 4Cdo 146/2008 zo dňa 31.07.2008, ktorý bol v novších rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 174/2016 z 10.11.2016, sp. zn. 7Cdo 1375/2015 z 23.8.2017, 8Cdo 24/2017 z 29.11.2017 označený za ojedinelý, pričom v uvedených rozhodnutiach Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôraznil, že na základe výsledku hlasovania prítomných členov občianskoprávneho kolégia bolo prijaté uznesenie, v zmysle ktorého toto rozhodnutie (4 Cdo 146/2008) nemá byť publikované v Zbierke. Preto uvedené nepublikované rozhodnutie najvyššieho súdu vyjadruje (len) názor senátu najvyššieho súdu, kým rozhodnutia publikované v Zbierke predstavuje zovšeobecňujúci názor členov kolégia najvyššieho súdu. Vznesenie námietky premlčania dlžníkom s poukazom na § 100 ods. 1 OZ spôsobuje, že premlčané právo nemožno veriteľovi priznať. Ak je námietka premlčania právne opodstatnená, súd sa už nezaoberá dôvodnosťou žaloby - R 29/1983 (obdobne rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 82/2009, sp. zn. 2 Cdo 194/2011, sp. zn. 3 Cdo 231/2009, sp. zn. 3 Cdo 187/2013, sp.

zn. 7 Cdo 305/2014).V danom prípade splatnosť záväzku žalovanej zo 16.3.2014 bola ponechaná na žalobkyňu ako veriteľku (keď jej bude treba potom vrátiť). Preto súladne s judikatúrou (R 28/1984, R 91/2014), ale aj názorom právnej teórie a aktuálnou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 174/2016 z 10.11.2016, sp. zn. 7Cdo 1375/2015 z 23.8.2017, 8Cdo 24/2017 z 29.11.2017 (ako najvyššej súdnej autority - čl. 2 ods. 2 CSP) začala aj podľa názoru konajúceho súdu plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba v deň bezprostredne nasledujúci po dni, v ktorom dlh vznikol, teda dňa 17.03.2014, keď dlh žalovanej vznikol plnením žalobkyne dňa 16.03.2014 a žalobkyňa mohla už v nasledujúci deň (17.03.2014) požiadať žalovanú o plnenie. Ak má veriteľ možnosť sám vyvolať splatnosť dlhu, má právo aj vykonať svoje právo vyplývajúce zo záväzku. Pre účely premlčania je preto významný prvý objektívny okamih, kedy tak môže urobiť a požiadať o plnenie. Rozhodujúcim je preto bezpochyby deň bezprostredne nasledujúci po dni, v ktorom dlh vznikol (R 91/2004). Pokiaľ žaloba v spore bola súdu doručená dňa 22.08.2017, bola doručená po uplynutí trojročnej premlčacej doby, ktorá uplynula uplynutím dňa 17.03.2017 (piatok), ako to uviedla aj žalovaná po vznesení námietky premlčania. Vzhľadom na žalovanou dôvodne vznesenú námietku premlčania, súd dôkazy navrhnuté žalovanou, výsluch jej súrodencov, správcu kaštieľa v S., šetrenie v katastroch, zisťovanie pohybu na účtoch žalobkyne z dôvodu hospodárnosti konania nevykonal a žalobu v celom rozsahu zamietol. Žalovaná síce bola v konaní v celom rozsahu úspešná a tak by jej s poukazom na § 255 ods. 1 CSP vznikol nárok na náhradu trov konania, ktorý jej súd z dôvodov hodných osobitného zreteľa nepriznal (§ 257 CSP). Za dôvody hodné osobitného zreteľa súd považoval nielen úctyhodný vek žalobkyne, ktorá dovŕšila deväťdesiat rokov, ale aj charakter sporu, v ktorom matka žaluje dcéru. Súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania zohľadnil tiež okolnosti, ktoré viedli žalobkyňu k súdnemu uplatneniu nároku, ako aj procesný postoj žalovanej, ktorá na jednej strane (dôvodne) vzniesla námietku premlčania voči peňažnému nároku svojej matky na zaplatenie 500 Eur a na druhej strane v konaní žalovaná tvrdila, že keď matka povie čo potrebuje, ona jej to kúpi, aj keď poznamenala, že matka tie peniaze nepotrebuje. Procesne úspešná žalovaná dcéra žalobkyne, bývajúca v blízkosti svojej matky a v rovnakej obci (matka žalovanej býva v rodinnom dome, ktorý je cez záhrady spojený s rodinným domom žalovanej), nielenže nemala vedomosť o potrebe hospitalizácie svojej matky, ale nemala prejavíť ani záujem o to kam a v akom stave bude jej matka - žalobkyňa - umiestnená po prepustení z nemocničnej liečby na Vianoce roku 2016, pričom ani počas hospitalizácie žalovaná žalobkyňu nenavštívila. Tieto zvláštne okolnosti vzťahu žalovanej k svojej matke - žalobkyne - súd považuje za výnimočné, hodné osobitného zreteľa, bez ohľadu na príčinu zjavne narušených vzťahov pokrvných príbuzných. S poukazom na uvedené okolnosti súd procesne úspešnej žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie žalobkyňa. V podanom odvolaní uviedla, že podáva odvolanie z dôvodu, že žalovaná, ktorá je dcérou žalobkyne, dlhodobo odmieta akokoľvek sa starať o žalobkyňu, ktorá sa v primeranom fyzickom zdraví s výnimkou ťažkej zlomeniny ruky, výmeny bedrového kĺbu, čo je spojené s pohybovými ťažkosťami, poškodenia žľáz, ťažkostí so srdcom, vysokého krvného tlaku, embólií, s nevyhnutnosťou viacnásobnej hospitalizácie, s preukazom ZŤP so sprievodcom, dožila v dobrom psychickom zdraví 90 rokov. Okrem uvedenej pasivity žalovaná dlhodobo poškodzuje a verejne diskvalifikuje žalobkyňu najmä ohováraním, ale predovšetkým tým, že účelovo podala návrh na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony žalobkyne, ktoré konanie je vedené na Okresnom súde Komárno sp. zn. 9Ps/43/2017. Žalobkyňa sa v rámci tohto konania podrobila znaleckému dokazovaniu u súdom určeného znalca, psychiatra doc. R.. Žalobkyňa hodnotí v konaní vypracovaný znalecký posudok ako jednoznačné odborné vyjadrenie znalca o bezdôvodnom žalobnom návrhu na obmedzenie právnej spôsobilosti. Zároveň uvedený účelový krok žalovanej znamenal veľkú psychickú a fyzickú záťaž pre osobu vo vysokom veku, s jednoznačným cieľom vopred si zabezpečiť dedičstvo a vyhnúť sa právnym, morálnym a iným konzekvenciám, vrátane povinnosti vrátiť dlhy. Žalobkyňa zamietnutie žaloby vníma ako nehumánne negovanie svojej osoby, ktorá sa nedomohla svojich práv a dôvodných nárokov v čase, keď aj vzhľadom na jej vek a zdravie jednoznačne potrebuje pomoc od príbuzných. Ak súd v napadnutom rozsudku konštatuje, že „posúdenie žalobkyne nič nemení na skutočnosti, že žalovaná nepoprela tvrdenie žalobkyne, že dňa 16.03.2014 prevzala od žalobkyne 500,-Eur“, pre žalobkyňu je absolútne nepochopiteľné a neprijateľné, prečo jej žalovaná ani po tomto zistení súdu a predložených dôkazoch nemusí vrátiť požičané peniaze. Ďalšie dve deti žalobkyne s tým nemali najmenší problém, pričom sa o ňu už viac rokov preukázateľne obetavo starajú. Súd v rozsudku správne vyhodnotil danú situáciu a podľa žalobkyne tým vznikli všetky dôvody, aby žalobe vyhovel. Dôvod premlčania, ktorý si súd osvojil pokladá za nesprávny, ktorý vznikol porušením práva. Podľa jej názoru sa žalovaná dopustila úskoku v čase prevzatia predmetnej sumy, jasne vedela, že peniaze musí vrátiť vtedy, keď vznikne takáto potreba z dôvodu choroby alebo mimoriadnych nárokov

žalobkyne. Žalobkyňa nechápe, prečo ju právne vzdelaná žalovaná neupozornila, že sa bude domáhať premlčania. V takom prípade by jednoznačne k žiadnej pôžičke nedošlo. Ak tento svoj zámer žalovaná pri prevzatí sumy zatajila a vo vlastnoručne vyhotovenej potvrdenke niet ani zmienky o relevantnom dátume vo vzťahu k možnému premlčaniu, zo strany žalovanej ide od začiatku o podvod. Žiada odvolací súd, aby posúdil skutočnosť, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane žalobkyne, aby uskutočňovala svoje procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie tým, že nepripustil návrhy na dokazovanie. Korunnú svedkyňu P. E. súd vykázal zo súdnej siene s tým, že bude svedkyňou. Vyše dve hodiny márne čakala na chodbe súdu, aby svedčila o závažných relevantných skutočnostiach, ktoré sa týkajú aj otázky premlčania. Svedkyňa jednoznačne vie potvrdiť, že v decembri 2016 žalobkyňa písomne, aj prostredníctvom manžela žalovanej A. D. a jeho vnuka S. D. v rodinnom dome žalobkyne žiadala, aby naliehavo vyzvali žalovanú na vrátenie požičanej sumy 500 Eur. Za tým účelom si vnuk S. yžiadal od žalobkyne sumu 50Eur, na druhý deň prezentoval odkaz žalovanej, že „ona nemá, ale vráti, keď bude mať“. Žalobkyňa z vďačnosti za túto pozitívnu správu odovzdala sprostredkovateľovi slovenský kožuch. Ide o skutočnosti, ktoré sú notoricky známe a predmetné osoby by to nemohli poprieť. Pokiaľ by súd vypočul oboch svedkov, premlčanie by bolo bezpredmetné. Odmieta argument súdu prvej inštancie, že „vzhľadom na žalovanou dôvodne vznesenú námietku premlčania súd dôkazy navrhnuté žalobkyňou údajne z dôvodu hospodárnosti konania nevykonal“. Ide o vágne tvrdenie. Ak by to bolo tak, súd na začiatku konania mohol vyhlásiť dokazovanie za skončené a vyniesť rozsudok z dôvodu premlčania. To by bol jasný príklad hospodárnosti konania a 90-ročná účastníčka konania by nemusela v dusnej súdnej sieni v náročnej psychickej situácii sedieť bez vody a bez jedla, bez možnosti ísť na WC, navyše bez prítomnosti svojej sprievodkyne podľa preukazu ZTP, ktorú sudkyňa bezdôvodne vykázala zo súdnej siene. Súd podľa jej názoru bezprecedentne vyhovel žalovanej, aby v súdnej sieni boli počas celého pojednávania prítomní dvaja -traja členovia justičnej stráže. To pôsobilo na žalobkyňu odstrašujúco. Napadnuté konanie malo aj iné vady, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie a došlo aj k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci. Ak súd uvádza judikáty, interpretuje ich nesprávne a strana žalobkyne sa nevie ubrániť podozreniu, že súd nemal záujem o spravodlivý rozsudok. Judikát uvádzaný ako R 28/1984 je irelevantný. Ak sa týmto judikátom riadil súd prvej inštancie, vážne pochybil. Doba splnenia dlhu rozhodne bola „inak ustanovená“ a to tak, že dlh treba vrátiť v prípade choroby, keď nebude vládvať alebo inej potreby a v primeranom termíne. Súd prvej inštancie si správne všimol ďalší judikát, ale vyložil si to účelovo a nesprávne. Splatnosť vyvolá veriteľ tým, že dlžníka požiada o splnenie. Prečo sa súd neinteresoval o dôkazy, ktoré by preukázali, kedy a ako došlo k prvému a ďalším vyvolaniam splatnosti, v rozsudku nie je zdôvodnené. Tým, že by sa totiž preukázalo, že k premlčaniu nedošlo, ako vyplýva zo znenia § 563 Občianskeho zákonníka. Ak si súd osvojil tvrdenie žalovanej bez ohľadu na všetky známe skutočnosti, je to na pokraji hanebnosti, nemá vysvetlenie na myšlienkové postupy a závery sudkyne. Prečo žalovaná už vyše štyri roky, s jednou- dvoma výnimkami, nenavštívila doma žalobkyňu, ani v nemocnici počas hospitalizácií. Nemusela jej nič kúpiť, ale na základe výzvy a prosieb aspoň zaplatiť tých cca 500 Eur vo forme takmer každoročného nedoplatku za plyn, ibaže žalovaná si radšej počkala na údajné premlčanie. Žalobkyňa premlčanie pokladá za právnický figel, hoci chápe, že za istých okolností môže mať svoje zdôvodnenie a opodstatnenie. Napadnutý rozsudok pokladá za nesprávny a žiada odvolací súd, aby rozhodol o dôvodnosti žalobného návrhu, ak sa vylúči premlčanie. Z opatrnosti navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalovaná sa písomným podaním vyjadrila k odvolaniu žalobkyne. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny. Uviedla, že napriek jej enormnej snahe žalobkyňu navštíviť, jej v tom žalobkyňa bráni, pretože ju k takémuto správaniu presvedčili brat a sestra žalovanej zo zisťných dôvodov, žalobkyňu pripravili o rodinný dom- vilu so zariadením a peniaze z pozemkov a úspor, ktorý dom a pozemky ju prinútili predať a boja sa, že by žalovaná situáciu matke vysvetlila. O žalobkyňu sa dlhodobo starala iba ona, brat so sestrou sa o ňu začali starať až po enormnej snahe získať dom žalobkyne a žalovanú oklamať. Žalobkyňa nechápe, že súrodenci žalovanej sú v zlom majetkovom stave, brat nevlastní majetok, nepracuje, má nízky dôchodok, má sedem detí, sestra síce vlastní poschodový dom, má tiež nízky dôchodok, nevie platiť náklady na energie, preto sa nasťahovala k žalobkyne, kde žije z jej dôchodku. V poslednom čase u nej býva aj brat. Ohradzuje sa proti tvrdeniu, že účelovo podala návrh na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony žalobkyne. Ak sa niekto v tomto prípade žalobkyňa, vzdá majetku v hodnote niekoľko desiatok tisíc eur za sumu 1.100 Eur a nechá sa pripraviť o právo doživotného bývania, je plný dôvod myslieť si, že jeho konanie môže ovplyvňovať choroba. Zistila tiež, že žalobkyňa klame, nehovorí pravdu a žalobkyňa je presvedčená, že

hovorí pravdu. Znalec sa týmto v posudku nezaoberal. Aj znalec v posudku konštatoval u jej žalobkyne začínajúcu stareckú demenciu, ktorá sa bude zhoršovať. Takýto stav žalovanú neteší, neteší ju však ani skutočnosť, že zlý zdravotný stav žalobkyne zneužíva brat a sestra žalovanej na vlastné obohacovanie sa. Žalobkyňa je pod silným vplyvom oboch súrodencov žalovanej, ktorí žalobkyňu vsugerovali klamstvá, nepravdy a nenávisť voči žalovanej a zhodne vyhlasujú, že žalovaná je bohatá, najbohatšia v dedine a oni to nemajú. Strašia matku, najmä brat, že má niekoľko exekúcií, môžu ho za to zavrieť „do basy“, že sa môže stať, že mu po pojednávaní v jeho veciach nasadia putá, domov už nepríde, pôjde rovno do basy. Žalovaná nerozumie tvrdeniu, prečo by žalobkyňa mala vnímať zamietnutie žaloby ako nehumánne negovanie jej osoby. Brat žalovanej ako splnomocnený zástupca žalobkyne ako obvykle fabuluje, klame a matku presviedča o svojich nezmyselných právnych konštrukciách, nedokáže pochopiť jasnú a zrozumiteľnú argumentáciu súdu, ktorá sa týka začiatku plynutia premlčacej doby. Jeho myšlienkové pochody v časti odvolania nazvanej ako laický postoj žalobkyne sú absolútne nezmyselné. Podľa neho mala žalobkyňa už 16.03.2014 žalovanú upozorniť, že právo na vrátenie pôžičky sa môže premlčať bez toho, aby vedela, či sa matka niekedy bude pôžičky domáhať, pritom ani nešlo o pôžičku, ale dar, o ktorom žalobkyňa povedala, že žalovaná nebude musieť nikdy vrátiť. Až štváním žalobkyne brat prinútil žalobkyňu podať žalobu, aby získal ďalších 500 Eur, ktoré už od nej a aj sestra tiež dostali. Nerozumie, prečo jej brat nedokáže pochopiť, že ak súd konštatoval premlčanie nároku, nie je nevyhnutné vykonávať ďalšie dokazovanie a už vôbec nie vypočúvať P. E., ktorá sa s jej bratom spolupodieľala na nezákonnom získaní majetku žalobkyne. Podotýka, že P. E. na súd nikto nevolal, ani ju nikto nenútil, aby dve hodiny márne čakala na chodbe súdu. Konštrukcia brata žalovanej o tom, že žalovanú mala žalobkyňa požiadať v decembri 2016 o vrátenie pôžičky, ako to on nazýva prostredníctvom manžela, resp. vnuka žalovanej, je nezmyselné. Je nepochybné, že v uvedenom konaní brat žalovanej zastupuje žalobkyňu, matku žalovanej a zastupoval ju aj na pojednávaní. Ak v odvolaní tvrdí, že žalobkyňa musela sedieť v dusnej súdnej sieni bez vody, bez jedla, bez možnosti ísť na WC, svedčí to opätovne o jeho cynickom prístupe k vlastnej matke. Sudkyňa nechala žalobkyňu aj počas vypočúvania sedieť, sama jej to navrhla. Nič bratovi nebránilo, aby požiadal sudkyňu o prestávku v pojednávaní. O prítomnosť členov justičnej stráže požiadala žalovaná preto, lebo jej brat je známy tým, že na súdnych pojednávaniach verbálne napáda protistranu, nevhodne gestikuluje, vykrikuje a správa sa tak, že mala dôvodnú obavu o svoj život a zdravie. Bolo na konajúcej sudkyňi, či jej žiadosti vyhovie alebo nie. Jeho brata na Okresnom súde v Komárne veľmi dobre poznajú, preto bola rada, že konajúca sudkyňa jej žiadosti vyhovela. Podotýka, že členovia justičnej stráže boli v pojednávacej sieni, nie kvôli žalobkyňi, ale kvôli jej bratovi. K hodnoteniu judikatúry, ktorú citoval súd, zo strany brata chce uviesť toľko, že ako právnik by si nemal dovoliť označiť judikatúru Najvyššieho súdu ČSSR za irelevantnú. Opätovne poukazuje na to, že ako právnik by mal citovaný judikát, ako aj ďalšiu judikatúru prečítať ako celok a nie vytrhnúť z kontextu jednu vetu. Jej brat absolútne nepochopil argumentáciu súdu týkajúcu sa začiatku premlčacej doby, preto považuje jeho argumentáciu v tejto časti za nezmyselnú. Poukazuje ďalej na to, že sa spolu s jej sestrou na účet žalobkyne obohatili oni a nie žalovaná. Ak tvrdia, že by mal žalobkyňi niekto niečo vrátiť z morálneho hľadiska, mali by to urobiť v prvom rade oni sami.

4. Žalobkyňa sa v zastúpení svojim zástupcom písomne vyjadrila k písomnému vyjadreniu žalovanej. Uviedla, že prípad je s najväčšou pravdepodobnosťou súčasťou bezohľadného postupu organizovanej zločineckej skupiny vo forme pomsty okolo vytunelovaného miliardového Elektrosvitu Nové Zámky, o čom od roku 2001 písal ako novinár. Výsledkom sú desiatky, stovky trestných oznámení voči jeho osobe, civilných žalôb, postupne aj tri otrasy mozgu, trvalé poškodenie zdravia, trvalá strata pracovnej spôsobilosti od roku 2005 veľké materiálne škody, prenasledovanie jeho rodiny s deťmi, vrátane teraz 90-ročnej matky. Zdôrazňuje, že dcérou žalovanej je sudkyňa Okresného súdu Nové Zámky a tiež sudcom je zať žalovanej, obaja manželia ako blízki príbuzní mu dlhujú sumu 15.000 Eur. Najhoršie na tom je, že zať žalovanej Rajňák sa zachoval tak, že namiesto poctivého vrátenia sumy alebo aspoň účasti na súdnych pojednávaniach v tejto veci, podal v roku 2008 na jeho osobu trestné oznámenie za ohováranie. Až v roku 2017 sa dožil oslobodzujúceho rozsudku. Tvrdí, že v postupe žalovanej ide pravdepodobne o súčasť iného zločinu, v skratke upozorňuje, že zo strany Q., ktorý v predsudcovskom období bol členom všetkých orgánov vytunelovaného miliardového Elektrosvitu v SR a ČR, došlo k dvom pokusom o jeho pozbavenie spôsobilosti na právne úkony. V oboch znaleckých posudkoch je záver - bez známok duševnej poruchy. Nasledovali aj viaceré fyzické útoky a dlhodobé hospitalizácie. Vyšetrowanie prepadu občianskeho združenia, ktorému predsedal v roku 2014, ešte nie je skončené. Analogický postup sa zopakoval v prípade jeho 90-ročnej matky, ktorú navrhla zbaviť spôsobilosti na právne úkony žalovaná s výdatnou pomocou dcéry a zaťa. Opäť neúspešne, pretože Okresný súd Komárno v konaní sp. zn. 9Ps/43/2017 konanie zastavil a súdny znalec sa jednoznačne vyjadril, že vyšetrowaná je absolútne

psychicky zdravá. To, čo uvádza v úvode, je iba zarámcovanie ťažkého tlaku, ktorému je vystavená žalobkyňa s celou jej rodinou. Právny zástupca žalobkyne si uvedomuje, že predmetom vyjadrení ako žalovanej, teda aj odvolanie žalobkyne by mali byť otázky týkajúce sa premlčania, lebo fakt požičania peňazí nie je spochybnený a dokazovaním na súde prvej inštancie sa to potvrdilo. Avšak tak ako obvykle, žalovaná sa súdi s celou rodinou, je písomné prejavy sú rafinovaným odvádzaním pozornosti od podstaty vecí a snaha vykresliť svojich príbuzných ako tých najhorších ľudí. Obsahy zločinných písomností žalovanej kruto postihujú celú ich rodinu. Žiadal, aby odvolací súd posúdil právny problém premlčania v danom konkrétnom prípade a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil.

5. Žalovaná sa písomne vyjadrila k podanému písomnému vyjadreniu žalobkyne. Uviedla, že trvá na všetkom, čo doposiaľ napísala a uviedla vo svojom vyjadrení pred súdom prvej inštancie. Peniaze si nepožičala, žalobkyňa jej ich dala po predaji poľnohospodárskeho majetku, dala všetkým trom deťom. To, čo je popísané vo vyjadrení, ktoré jej bolo doručené, sú bludy, nepravdy a hlavne nie k veci. Je pravdou, že vec je premlčaná, ale nikdy to nebola od žalobkyne pôžička, ale dar. K vyjadreniu pripojila list adresovaný žalobkyňu zo dňa 29.01.2019.

6. Žalobkyňa sa písomným vyjadrením vyjadrila k písomnému vyjadreniu žalovanej. Uviedla, že Okresný súd Komárno v konaní sp. zn. 9Ps/43/2017 rozhodol o návrhu Magdalény Haraštovej o pozbavenie, resp. obmedzenie spôsobilosti na právne úkony Z. tak, že konanie zastavil. Navrhovateľka D. podala odvolanie, potom nasledovali z jej strany obštrukcie a súd prvej inštancie zaslal spis na odvolací súd až 11.01.2019. Má obavy, že žalovaná zneužíva fakt, že na Okresnom súde Nové Zámky pôsobia vo funkcii sudcov dcéra a zať.

7. Žalobkyňa sa v písomnom vyjadrení vyjadrila k písomnému vyjadreniu žalovanej. Uviedla, že je nevyhnutné, aby oboznámila súd s novou okolnosťou, ktorá nebola známa v čase rozhodovania súdu prvej inštancie. Žalobkyňa na pojednávaní dňa 26.03.2019 v právnej veci kúpnej zmluvy sp. zn. 17C/115/2017, kde žalobkyňou bola Z. D. a žalovaným bola jej matka a sestra, súd žalobu zamietol, potvrdila podľa zápisnice str. 3, spodný riadok, že sumu 500 Eur s prísl., čo je predmetom odvolacieho konania, svojej matke (Z. N.) vráti, len musí vedieť na aký účel. Vo vlastnoručnej napísanej a podpísanej potvrdenke o prevzatí sumy 500Eur od svojej matky žalovaná uviedla, že sumu vráti v prípade potreby alebo jej choroby. Tá situácia nastala aj teraz, keď Z. N. bola nútená vyradiť už nefunkčnú chladničku s mrazničkou a opraviť plynový sporák. Spolu ide o sumu 560 Eur. Pokiaľ ide o napadnuté premlčanie, samotná žalovaná vyjadrením a príslubom zapísaným v súdnej sieni spochybnila platnosť premlčania. Navrhla, aby si odvolací súd vyžiadal zápisnicu z pojednávania zo dňa 26.03.2019 sp. zn. 17C/115/2017, keď sa jasne preukázalo, že predmetná suma bola matkou požičaná žalovanej a žalovaná nerešpektovala opakované výzvy na vrátenie pôžičky podľa preukázaného a termínovaného dôvodu, t. j. choroby a nevyhnutné výdavky.

8. Žalovaná sa v písomnom vyjadrení vyjadrila k písomnému vyjadreniu žalobkyne. Uviedla, že sa pridriava svojho odvolania, nejde o „údajné“, ale riadne premlčanie nároku, ak by išlo o pôžičku, ale nešlo o pôžičku, premlčané to však je. Ďalej uviedla, že v tomto spore syn žalobkyne sám zinscenoval a podal žalobu na súd, prinútil žalobkyňu klamať, vidí možnosť získať sumu 500 Eur, pretože nemá na živobytie, vyhlásil osobný bankrot, je bezdomovec. V súčasnej dobe žije so žalobkyňou na 1/8-ine, ktorá patrí žalovanej, ktorú žalovaná zdedila po otcovi, pretože majetok žalovaná nemá žiadny, prinútil ju všetko predať, t. j. rodinný dom, ktorý vlastnila s manželom, záhradu, zariadenie v dome, v ktorom bývala, majetok po otcovi na východnom Slovensku, svoju poľnohospodársku pôdu, ktorú mala po rodičoch. Je bezdomovkyňa. Z týchto predajov žalobkyňa získala vysoké sumy peňazí, ktoré sama nemohla minúť. Teraz v mesiaci august 2019 prinútil žalobkyňu vybrať zo Slovenskej sporiteľne v Nových Zámkoch z dvoch vkladných knižiek vyššiu sumu, ktorú mala žalobkyňa odloženú na pohreb. Ide o sumu viac ako 2.000 Eur a 800 Eur. O tom, že im všetkým trom deťom žalobkyňa na svoj alebo jeho podnet dala po 500 Eur vedel, pretože tieto dala sestre Ing. M. E. žalovanej, aj jemu tiež XXX,-Eur, ale tak, že mal od matky cca 250 Eur požičaných a dala mu len rozdiel do 500 Eur, čo žalobkyňu všetci traja podpísali. Dokument, ktorý predložil na súd k žalobe je sfaľovaný, pretože tam nie sú podpisy - jeho, sestrine, je len podpis žalovanej a nie je tam celý text. Situácia sa zmenila, žalobkyňa žiada majetok vrátiť od sestry žalovanej späť. Veľmi sa pohádali všetci traja, brat pýtal od E. určitú sumu peňazí za dom, ktorý kúpila od matky za 1.100 Eur so zariadením. Brat klame v bode 1b), pretože žalobkyňa žiadnu chladničku nemá, pretože predala zariadenie domu, aj chladničku. Žalovaná ďalej uviedla, že pokiaľ ide o žalobkyňu, poskytne jej starostlivosť, opateru, ale nie N.. Poskytuje žalobkyňu možnosť bývania na jej čiastke domu. Žalobkyňa

ju často telefonicky od augusta 2019 volá, sťažuje sa, plače, hovorí ako žalovanej krivdila, že nevedela, že ju takto podvedú a jej neverila. N. zakázal žalobkyni sa s žalovanou rozprávať, žalovaná nesmie ísť k žalobkyni, žalobkyňa jej povedala, že môže k nej prísť, až keď to brat dovolí. Vymenil zámky a k žalobkyni ich nepustí. Matku tyranizuje, vykorisťuje. Ostatné, čo N. uviedol vo vyjadrení, je klamstvo, jeho fantázia, možnosť získať sumu 500 Eur. Žiadala súd prvej inštancie, aby zrušil jeho zastupovanie žalobkyne, súd nevyhovel. V spomínanom rozsudku Okresného súdu v Nitre podviedol sudkyňu Mgr. Denisu Mesárošovú, kde zastupoval žalobkyňu bez splnomocnenia a sestru zastupoval podľa nesprávne citovaných paragrafov. Podal na žalovanú päť trestných oznámení. Žalovaná zdôraznila, že odkedy ju vyhнали z domu, žalobkyňa získala finančné prostriedky v posledných 4 až 5 rokoch z predaja vlastného rodinného domu a zariadenia, z predaja nehnuteľností v katastri Prešov, z predaja poľnohospodárskej pôdy v nájme PD Palárikovo, vybrala celú sumu 1.653,35 Eur z vkladnej knižky žalovanej. Žalovaná ďalej uviedla, že žalobkyňu vždy podporovala starostlivosťou, pomocou pri oprave domu, vybavovaní všetkých záležitostí. V súčasnej dobe N. vyhnal od žalobkyne už aj dcéru žalobkyne, sestru žalovanej E., žiada majetok naspäť, prinútil žalobkyňu napísať závet na jeho deti. Najnovšie prípisom obdržaným dňa 09.09.2019 žiadajú žalovanú do 3 dní zaslať poštovou zloženkou sumu 1.000 Eur ako zálohovú časť na zakúpenie a montáž plynového kotla a na zakúpenie chladničky s mrazničkou s tým, že ak tak neurobí, požiadala žalobkyňa o súčinnosť políciu. V súčasnej dobe žalovaná zabezpečuje žalobkyni donášku stravy, ktorú asi bude žalovaná platiť, nevie ako žalobkyňa žije, občas ju vidí kopať v záhrade, polievať, avšak nevie sa k žalobkyni dostať, všade sú zámky.

9. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej aj ako „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou stranou v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) za splnenie povinnosti ustanovenej v ustanovení § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne v napadnutej zamietajúcej časti o zaplatenie istiny 500 Eur nie je dôvodné, preto rozsudok súdu prvej inštancie v tejto napadnutej zamietajúcej časti a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

10. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

11. Podľa § 387 ods.2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. Žalobkyňa sa žalobou zo dňa 22.08.2017 (v napadnutej zamietajúcej časti o zaplatenie istiny 500 Eur) domáhala od žalovanej zaplatenia sumy 500 Eur titulom vrátenia peňažnej pôžičky vo výške 500 Eur podľa zmluvy o pôžičke uzatvorenej dňa 16.03.2014 medzi žalobkyňou ako veriteľkou a žalovanou ako dlžníčkou. Žalobkyňa s poukazom na obsah k žalobe pripojeného listinného dôkazu zo dňa 16.03.2014 (č.l. 6 spisu) v žalobe uviedla, že doba vrátenia pôžičky bola zmluvne dojednaná tak, že žalovaná vráti žalobkyni pôžičku, keď bude žalobkyňa chorá a nebude vládvať v primeranom termíne. Žalobkyňa v žalobe tvrdila, že v decembri a v januári 2016 sa zhoršil jej zdravotný stav, v tomto období bola hospitalizovaná, ako aj v mesiaci august 2017. Najmenej dva roky má zhoršený zdravotný stav, nepretržite sa o žalobkyňu starajú A. Z. N. a P. M. E. (deti žalobkyne). Žalovaná (dcéra žalobkyne) žalobkyňu nenavštevuje, ani počas hospitalizácie. Žalovanú opakovane žiadala o vrátenie pôžičky. Žalobkyňa pripojila k žalobe písomné potvrdenie o existencii zmluvy pôžičky zo dňa 16.03.2014, návrh žalobkyne na majetkové vyporiadanie zo dňa 11.08.2017 adresovaný žalovanej, písomné vyjadrenie žalovanej zo dňa 15.08.2018 adresované žalobkyni. Žalovaná v podanom odpore proti platobnému rozkazu Okresného súdu Komárno č. k. 15C/86/2017- 49 zo dňa 28.11.2017 namietala existenciu predmetnej zmluvy o pôžičke zo dňa 16.03.2014, tvrdila, že dňa 16.03.2014 žalobkyňa (matka žalovanej) dala žalovanej sumu 500 Eur, jednalo sa však o darovaciu zmluvu. Ďalej uviedla, že žalobkyňa písala listy žalovanej, korešpondovali spolu, keď jej žalobkyňa napísala, aby jej vrátila sumu 500 Eur, žalovaná navrhla žalobkyni pomoc, že jej bude nosiť denne obedy a odvetdy jej nosila potravinové a hygienické balíky, ktoré jej zavesila na bránu, dnu sa nevedela dostať, lebo zámok od vchodových brán bol vymenený a žalobkyňa sa k obedom nevyjadřila. Žalovaná v podanom odpore proti platobnému rozkazu zároveň namietala premlčanie uplatnenej pohľadávky dôvodiac tým, že peniaze jej boli odovzdané dňa 16.03.2014 a žaloba bola podaná na súd dňa 22.07.2017. Na nariadenom pojednávaní dňa

14.06.2018 zástupca žalobkyne uviedol, že žalovaná napriek viacerým výzvam žalobkyne pôžičku nevrátila, premĺčanie by prichádzalo do úvahy, pokiaľ by lehota splatnosti nebola určená „keď bude chorá“. Žalobkyňa je chorá. Ďalej uviedol, že bolo vo veci vykonané rozsiahle dokazovanie, nemal návrhy na doplnenie dokazovania. Žalovaná navrhla doplniť dokazovanie ohľadne existencie potreby žalobkyne na vrátenie pôžičky tvrdiac, že žalobkyňa to nepotrebovala z dôvodu, že predala rodinný dom so záhradou a zariadením, vybrala bez súhlasu žalovanej z vkladnej knižky žalovanej sumu 1700 Eur, predala aj ďalšie nehnuteľnosti, žalobkyňa má starobný dôchodok, mala aj vdovský dôchodok.

13. Súd prvej inštancie v danej právnej veci v otázke právneho posúdenia spornej otázky, či si strany sporu uzatvorili dňa 16.03.2014 zmluvu o pôžičke, dospel k záveru, že z vykonaného dokazovania najmä s poukazom na listinný dôkaz (č. I. 6 spisu), ako aj výsluch strán sporu dospel k záveru s poukazom na ustanovenie § 657 Občianskeho zákonníka, že žalobkyňa na ktorej bolo dôkazné bremeno v spore o existencii pôžičky, preukázala, že žalobkyňa ako veriteľka so žalovanou ako dlžníčkou uzatvorila zmluvu o pôžičke dňa 16.03.2014, že žalobkyňa poskytla žalovanej dňa 16.03.2014 finančné prostriedky vo výške 500 Eur, že žalovaná nezaplatila svoj dlh riadne a včas. S poukazom aj na okolnosti, za ktorých došlo k tomuto právnomu úkonu dospel k záveru, že v danom prípade sa nejednalo o scudzovací právny úkon - darovanie. Súd prvej inštancie v danej právnej veci v otázke právneho posúdenia spornej otázky, či si strany sporu dohodli v zmluve o pôžičke uzatvorenej dňa 16.03.2014 čas splnenia (ktorá je predmetom odvolacieho konania), dospel s poukazom na ustanovenie § 563 Občianskeho zákonníka k záveru, že doba splnenia nebola určená dohodou účastníkov predmetnej zmluvy o pôžičke, ani ustanovená právnym predpisom, ani určená v rozhodnutí, potom možnosť vyvolať splatnosť predmetného záväzku bola daná žalobkyňi ako veriteľke v súlade s ustanovením § 563 Občianskeho zákonníka, teda výzvou žalobkyne ako veriteľky na plnenie podľa § 563 Občianskeho zákonníka bola založená splatnosť záväzku žalovanej ako dlžníčky zo zmluvy o pôžičke a žalovaná ako dlžníčka bola povinná splniť predmetný dlh prvého dňa potom, ako ju žalobkyňa ako veriteľka o splnenie dlhu požiadala. S poukazom na v spore uplatnené právo žalovanej ako dlžníčky namietať premĺčanie žalobkyňou uplatneného nároku na plnenie cestou súdu, súd prvej inštancie zaujal právny názor v otázke, ktorý deň je rozhodný pre začiatok plynutia premĺčacej doby (ktorá je predmetom odvolacieho konania) s poukazom na ustanovenia § 100 ods.1, § 101, § 563 Občianskeho zákonníka, že všeobecná trojročná premĺčacia doba začala plynúť v deň bezprostredne nasledujúci po dni, v ktorom dlh vznikol, teda dňa 17.03.2014 (keď dlh žalovanej vznikol dňa 16.03.2014) a žalobkyňa mohla už v nasledujúci deň, t.j. 17.03.2014 požiadať žalovanú o plnenie. Pokiaľ bola žaloba doručená súdu dňa 22.08.2014, bola doručená po uplynutí trojročnej premĺčacej doby, ktorá uplynula dňa 17.03.2017, preto bol daný dôvod na zamietnutie žaloby. Súd prvej inštancie pri vyriešení vyššie uvedených právnych otázok, (ktoré sú predmetom odvolacieho konania), poukázal tiež staršiu judikatúru Najvyššieho súdu ČSR, tiež na staršiu, ako aj aktuálnu judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Českej republiky.

14. Žalobkyňa podala odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti o zaplatenie istiny 500 Eur z dôvodov uvedených v ustanovení § 365 ods.1 písm. b), d), e), h) CSP. Žalobkyňa v podanom odvolaní namietala 1) že nesprávne právne posúdenie žalovanou uplatnenej premĺčania uplatneného právneho nároku, dôvodiac tým, že žalovaná sa dopustila úskoku v čase prevzatia pôžičky, keď žalovaná vedela, že pôžičku musí vrátiť vtedy, keď vznikne takáto potreba z dôvodu choroby alebo mimoriadnych nárokov žalobkyne, žalovaná neupozornila žalobkyňu, že sa bude domáhať premĺčania, zatajila túto skutočnosť v čase vzniku zmluvy o pôžičke, v takom prípade by k vzniku pôžičky nedošlo, ide zo strany žalovanej od začiatku o podvod, 2) že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyňi ako strane sporu, aby uskutočňovala jej patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie tým, že súd nepripustil návrhy na doplnenie dokazovania výsluchom dvoch svedkov, korunnú svedkyňu Ing. E. vykázal zo súdnej siene, tá márne čakala, aby svedčila o závažných relevantných skutočnostiach, týkajúcich sa aj otázky premĺčania, ktorá svedkyňa vie potvrdiť, že v decembri 2016 žalobkyňa žiadala žalovanú o vrátenie pôžičky, odmieta argument súdu o nevykonaní navrhnutých dôkazov žalobkyňou z dôvodu hospodárnosti konania ako vágne tvrdenie, 3) súd bezprecedentne vyhovel žalovanej, aby v súdnej siene boli počas celého pojednávania prítomní členovia justičnej stráže, ktorá skutočnosť pôsobila na žalobkyňu odstrašujúco, 4) súd prvej inštancie interpretoval vo veci nesprávne judikáty, hneď prvý judikát R 28/1984 je irelevantný, ak sa ním súd prvej inštancie riadil, vážne pochybil, keď doba splnenia dlhu bola „inak stanovená“, tak, že dlh treba vrátiť v prípade choroby, keď nebude vládať alebo inej potreby a v primeranom termíne, súd prvej inštancie si správne všimol ďalší judikát, ale nesprávne a účelovo

si to vyložil. „Splatnosť vyvolá veriteľ tým, že dlžníka požiada o splnenie“. Súd sa nezaujímal o dôkazy, ktoré by preukázali, kedy a ako došlo k prvému a ďalšiemu vyvolaniu splatnosti dlhu. S tým sa súd prvej inštancie nevysporiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia, čím by sa preukázalo, že k premlčaniu nedošlo.

15. Nesprávne právne posúdenie veci predstavuje právnu vadu rozhodnutia. Tento odvolací dôvod je naplnený v prípade, keď na zistený skutkový stav súd - neaplikoval príslušnú právnu normu, t.j. úplne opomenul aplikovať príslušnú právnu normu, - aplikoval nesprávnu právnu normu, t.j. namiesto príslušnej právnej normy aplikoval normu inú, - obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval, alebo - správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval.

16. Podľa § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

17. Podľa § 563 Občianskeho zákonníka ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

18. Zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu. Vznik pôžičky predpokladá dohodu strán a skutočné odovzdanie predmetu pôžičky. Z ustanovenia § 657 Občianskeho zákonníka možno vymedziť pojmové znaky zmluvy o pôžičke, ktorými sú: - určenie zmluvných strán, - prenechanie druhovo určenej veci, - dočasná zmluvného vzťahu, - povinnosť vrátiť vec rovnakého druhu. Táto skutočnosť musí vyplývať z prejavu vôle zmluvných strán, najmä však zo strany veriteľa, aby bolo z právneho úkonu alebo z okolností, za ktorých došlo k právnomu úkonu jasné, že v danom prípade nejde o scudzovací právny úkon (darovanie alebo kúpnu zmluvu). Z reálnej povahy zmluvy o pôžičke vyplýva, že pokiaľ nedôjde k odovzdaniu peňazí alebo k bezhotovostnému prevodu dojednanej sumy na účet dlžníka, nevznikne medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky. Napriek tomu medzi podstatné náležitosti zmluvy o pôžičke nepatrí určenie doby, dokedy má byť vec vrátená, dohodnutou dobou podľa § 657 Občianskeho zákonníka nie je presné určenie doby, kedy má byť vec vrátená. Dobu vrátenia pôžičky určuje splatnosť pôžičky. Čas splnenia je doba, v ktorej má dlžník dlh splniť a veriteľ toto splnenie prijať. Čas splnenia dlhu sa riadi dohodou účastníkov záväzkového vzťahu alebo môže byť určený zákonom alebo rozhodnutím súdu. Ak nebola doba splnenia určená jedným z uvedených spôsobov, Občiansky zákonník podporne určuje, že dlžník je povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie požiadal veriteľ a na dlžníkovi spočíva dôkazné bremeno, že pôžička ešte nie je splatná. Teda splatnosť pôžičky môže veriteľ privodiť tým, že požiada dlžníka o splnenie dlhu. Veriteľ môže s úspechom uplatniť žalobu o vrátenie pôžičky, ak vie svoj nárok preukázať. Dôkazné bremeno spočíva na žalujúcom veriteľovi. V spore o vrátenie požičanej sumy má teda veriteľ bremeno tvrdenia, že so žalovaným dlžníkom uzavrel zmluvu o pôžičke, že žalovanému poskytol finančné prostriedky, že žalovaný nezaplatil dlh riadne a včas. V prípade, že veriteľ (žalobca) neunesie bremeno tvrdenia alebo dôkazné bremeno o existencii pôžičky, musí rozhodnutie súdu vyznieť v jeho neprospech.

19. Podľa § 100 ods.1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

20. Premlčanie je definované ako uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, aby sa právo bolo vykonalo, v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Použitie námietky premlčania znamená, že súd nemôže premlčané právo priznať. Ani uplatnením námietky premlčania právo nezaniká, preto povinný subjekt môže aj po uplynutí premlčacej lehoty a po vznesení námietky premlčania dobrovoľne svoj dlh plniť. Vznesenie námietky premlčania treba považovať za celkom bežné uplatnenie práva vyplývajúceho zo zákona. Je len v záujme právnej istoty, aby subjekty svoje práva uplatňovali riadne a včas. Preto uplatnenie námietky premlčania by nemalo byť zásadne v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka), takže súd má povinnosť na ňu vždy prihliadať. Podľa platného právneho stavu súd nemá možnosť premlčanie práva odpustiť, práve naopak, premlčané právo veriteľovi nemôže priznať (§ 100 ods. 1 in fine). Vznesenie námietky premlčania po márnom uplynutí premlčacej doby

vyvoláva tieto právne dôsledky:- súd oprávnenej osobe (veriteľovi) premlčané subjektívne občianske právo (nárok) nemôže priznať, lebo vznesením námietky premlčania dlžníkom došlo k zániku nároku. V dôsledku toho súdu, ktorý zistí, že vznesenie námietky premlčania je odôvodnené, nezostáva nič iné, než žalobu veriteľa, ktorou sa tohto premlčaného práva domáha, zamietnuť. Uplatnením námietky premlčania na súde (nie mimo súdu len listom a pod.) prestáva byť subjektívne právo vynútiteľné, ak by veriteľ po právoplatnom súdnom rozhodnutí, ktorým bola jeho žaloba zamietnutá z toho dôvodu, že dlžník odôvodnene vznesol námietku premlčania, podal neskôr v tej istej veci novú žalobu, súd by musel konanie zastaviť z dôvodu právoplatne rozhodnutej veci (res iudicata), samo subjektívne občianske právo veriteľa (tzv. naturálne právo, ktorému zodpovedá naturálny dlh - záväzok) však ani po zamietavom právoplatnom rozhodnutí súdu nezaniká, ale trvá ďalej, aj keď je oslabené o nárok (t.j. o vynútiteľnosť prostredníctvom štátneho autoritatívneho orgánu - súdu). Preto ak dlžník splnil veriteľovi predmet plnenia dobrovoľne aj napriek zamietavému právoplatnému súdnomu rozhodnutiu, splnil mu dôvodne to, čo bol povinný na dlh plniť bez ohľadu na to, či o premlčaní vedel, alebo nevedel.

21. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

22. Ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka upravuje všeobecnú dĺžku premlčacej doby, ktorá platí vo všetkých prípadoch, keď zákon pre jednotlivé práva neráta s osobitnou (kratšou či dlhšou) premlčacou dobou. Všeobecná premlčacia doba je ustanovená v dĺžke troch rokov. Vzhľadom na kogentný charakter ustanovení § 101 až 110 Občianskeho zákonníka zákonnú premlčaciu dobu nemožno jednostranne, ale ani dohodou medzi účastníkmi občianskoprávneho vzťahu predĺžiť ani skrátiť. Námietky premlčania sa nemožno ani vopred vzdať (§ 574 ods. 2). Všeobecná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo (objektívne posudzované) vykonať (uplatniť) po prvý raz. Týmto dňom je zásadne deň, keď právo bolo možné odôvodnene vykonať podaním žaloby na súde, teda keď je actio nata. Preto nie je rozhodujúce, z akého dôvodu, t.j. či subjektívneho alebo objektívneho, tak oprávnený subjekt neurobil (napr. preto, že o svojom práve nevedel, že mu vo vykonaní práva bránila určitá prekážka, akou je choroba, a pod.). Actio nata nastáva vo väčšine prípadov zročnosťou (splatnosťou) dlhu, t.j. dňom, keď mal dlžník prvýkrát splniť dlh, resp. začať s jeho plnením. Zročnosť môže byť určená dohodou, právnym predpisom alebo rozhodnutím príslušného orgánu. Ak čas splnenia záväzku (dlhu) nebol dohodnutý ani inak určený právnym predpisom (§ 563 Občianskeho zákonníka), či určiteľný rozhodnutím súdu (§ 564 Občianskeho zákonníka), dlžník je podľa ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka povinný splniť v prvý deň po tom, čo ho veriteľ o plnenie požiadal. Prvá objektívna možnosť vykonania tohto práva je daná okamihom, keď veriteľ mohol najskôr o splnenie požiadať, t.j. dňom, ktorý nasleduje po dni, keď došlo k vzniku tohto právneho vzťahu dohodnutého na neurčitú dobu. Podľa R 1/1998 všeobecná trojročná premlčacia lehota plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Tým je objektívne vymedzený začiatok plynutia premlčacej lehoty od slova "mohlo", a nie od slova "mohol". Tento okamih je daný objektívne a nezávisle od subjektívnej okolnosti, teda či oprávnený vedel, alebo nevedel o svojom práve. Podľa R 28/1984 ak čas splnenia dlhu nebol dohodnutý, ani inak určený (§ 78 OZ; teraz § 563 OZ), premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po tom, čo dlh vznikol. Ak bol čas splnenia dlhu ponechaný na vôľu dlžníka (§ 79 OZ; teraz § 564 OZ), premlčacia doba nezačne plynúť, iba ak by veriteľ navrhol, aby čas splnenia určil súd; ak rozhodnutím súdu bola lehota splatnosti určená, premlčacia doba začne plynúť dňom nasledujúcim po jej uplynutí.

23. Odvolací súd po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti týkajúcej sa zaplata 500 Eur, ako aj obsahu spisu došiel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov došiel k správny skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Pretože odvolací súd preberá v celom rozsahu súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie v danej veci, výsledky dokazovania správne vyhodnotil a došiel k správny skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne významné pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku a odvolací súd sa zároveň v celom rozsahu stotožňuje aj s právnymi názormi súdu prvej inštancie vo veci, odvolací súd nevidel dôvody, pre ktoré by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť.

24. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/1357/2015 zo dňa 23. augusta 2017 „Už v judikáte R 28/1984 bol prijatý záver, podľa ktorého „ak nebola doba splnenia dlhu dohodnutá ani inak ustanovená, začína premlčacia doba plynúť nasledujúcim dňom po vzniku dlhu“. Na tomto závere sa ustálila aj neskoršia súdna prax [viď napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo

25/2003, ktoré bolo neskôr publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) ako judikát R 91/2004] zotrývajúca na tom, že ak doba plnenia nie je určená zákonom, rozhodnutím alebo zmluvou, splatnosť vyvolá veriteľ tým, že dlžníka požiada o plnenie (§ 563 Občianskeho zákonníka). Dlžník je v takom prípade povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo bol veriteľom požiadaný o jeho splnenie. Ak má veriteľ možnosť sám vyvolať splatnosť dlhu, má právo aj vykonať svoje právo vyplývajúce zo záväzku. Pre účely premlčania je preto významný prvý objektívny okamih, kedy tak môže urobiť a požiadať o plnenie. Rozhodujúcim je preto bezpochyby deň bezprostredne nasledujúci po dni, v ktorom dlh vznikol. Uvedený právny názor bol zastávaný už v staršej právnej teórii (porovnaj napríklad publikáciu Štefan Luby: Slovenské všeobecné súkromné právo. 1 zväzok, Bratislava: Knižnica Právnickej jednoty 1941, str. 386, v ktorej sa uvádza, že plynutie času pri premlčaní začína v prípade relatívnych právnych nárokov, t. j. aj práva obligačného vtedy, ak sa stali splniteľnými, t. j. actio nata; „ak ale splatnosť závisí od vypovedania pohľadávky veriteľom, potom začne premlčanie od okamžiku vzniku pohľadávky“; obdobne viď publikáciu Štefan Luby: Občianskoprávny nárok, Bratislava: Právnické štúdie 1958, str.270). Identický právny názor sa prezentuje aj v novej právnej teórii (porovnaj napríklad Fekete, I.: Občiansky zákonník 1. Veľký Komentár, Bratislava: Eurokódex 2011, str. 498). Na rovnakom právnom názore spočívajú aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (okrem sp. zn. 1 Cdo 25/2003 viď sp. zn. 1 Cdo 148/2004 a sp. zn. 4 Cdo 66/2006, ale tiež krajských súdov Slovenskej republiky (viď napríklad sp. zn. 5 Co 3/2015 Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 19 Co 133/2012 Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 16 Co 667/2013 Krajského súdu v Banskej Bystrici a sp. zn. 10 Co 174/2013 Krajského súdu v Žiline). Z hľadiska právnej komparatistiky a identity (dávnej) alebo blízkosti (niekdajšej) právnej úpravy v Českej republike dovolací súd poukazuje na rozhodnutie veľkého senátu Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 31 Cdo 3881/2009, v ktorom konštatoval, že „akokoľvek možno aj v neskoršej dobe (po prijatí R 28/1984) vysledovať v literatúre výhrady k riešeniu zvolenému v R 28/1984 (porovnaj napríklad Eliáš, K. a kolektív: Občiansky zákonník. Veľký akademický komentár, Linde Praha, a. s., Praha 2008, str.422), veľký senát Najvyššieho súdu uvádza, že pri nezmenenej podstate stretu názorov na danú tému nie je daný dôvod na zmenu záverov obsiahnutých v R 28/1984“. Opačný názor na posudzovanú otázku plynutia premlčacej doby pri neexistencii dohody o splatnosti dlhu zaujal najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 4 Cdo 146/2008, ktorým argumentuje aj žalobca v dovolaní. Najvyšší súd sa tu odklonil od právneho názoru vyjadreného v judikáte R 28/84. Senát, ktorý rozhodnutie vydal, pripomenul, že „išlo o otázku spornú už od prijatia zákona č. 141/1950 Sb. (tzv. stredného občianskeho zákonníka)“, pričom argumentácia v predmetnom judikáte sa „obmedzila len na konštatovanie záveru, že možnosť daná veriteľovi vyvolať splatnosť záväzku nesie so sebou súčasne aj právo veriteľa vymáhať splnenie záväzku, teda možnosť svoje právo aj vykonať, pričom prvá objektívna možnosť výkonu práva je daná okamihom, keď veriteľ najskôr mohol o splnenie požiadať. Interpretácia, že možnosť veriteľa vyvolať splatnosť záväzku znamená aj jeho právo vymáhať splnenie záväzku a teda právo vykonať, vychádzala z nepravdepodobnej možnosti ako by sa mohol veriteľ zachovať, a nie z toho, ako sa skutočne zachoval. Pripúšťala začatie plynutia premlčacej doby ako procesu zániku nároku (i keď len podmieneného) skôr ako nárok vznikol, resp. ako sa zavšil jeho vznik v zmysle konkrétnej vynúiteľnosti (žalovateľnosti) práva, teda skôr ako sa právo mohlo reálne vykonať. Nerešpektovala tak nedostatok actio nata v čase začatia plynutia premlčacej doby a napokon pripúšťala aj možnosť, že sa premlčí záväzok, ktorý sa nikdy nestal splatným. Išlo o výklad v podstate zhodný s výkladom tejto otázky v sovietskom občianskom práve, podľa ktorého, ak splatnosť (zrok) nebola určená, nastala vtedy, keď veriteľ požiadal o plnenie, ale v tomto prípade sa premlčanie nepočítalo od splatnosti, ale od vzniku záväzku (Štefan Luby: Občianskoprávny nárok, Právnické štúdie, 1958, str. 270). Možnosť takého riešenia spornej otázky, podľa ktorého by premlčacia doba začala plynúť od splatnosti dlhu, bola v judikáte R 28/84 odmietnutá s poukazom na to, že by znamenala neprípustné posunutie začiatku plynutia premlčacej doby (v zrejmom rozpore s účelom inštitútu premlčania) prakticky na neobmedzenú dobu“. V rozhodnutí sp. zn. 4 Cdo 146/2008 najvyšší súd ďalej uviedol, že „v prípade zreteľného oddaľovania výzvy na plnenie a v závislosti na konkrétnych okolnostiach by súd mohol s použitím § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka odmietnuť ochranu práva veriteľa uplatneného až po neodôvodnene dlhej dobe po vzniku záväzku. Okrem toho taký výklad ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka, ktorého výsledkom je záver o začatí plynutia premlčacej doby, ak čas plnenia nebol dohodnutý ani inak stanovený, dňom nasledujúcim po vzniku právneho vzťahu, nie je súladný so zásadou dôvery v právo, pretože pod hrozbou začatia premlčania bezprostredne po vzniku právneho vzťahu obmedzuje veriteľa v jeho práve vyplývajúcom z § 563 Občianskeho zákonníka požiadať o plnenie a tým vyvolať splatnosť záväzku podľa jeho slobodnej vôle, resp. ho núti konať spôsobom, ktorý môže byť v rozpore so skutočným záujmom účastníkov právneho vzťahu. V dôsledku toho sa právu, ktoré veriteľovi zaručuje § 563 Občianskeho zákonníka, odníma reálny obsah.“ Rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo

146/2008 bolo zaradené na rokovanie občianskoprávneho kolégia, ktoré sa uskutočnilo 28. a 29. mája 2009 (viď Cpj. 10/2009), avšak na základe výsledku hlasovania prítomných členov tohto kolégia bolo prijaté uznesenie, v zmysle ktorého toto rozhodnutie nemá byť publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „Zbierka“). Osobitný proces, výsledkom ktorého je prijatie niektorého judikátu kolégiom najvyššieho súdu a jeho publikovanie zákonom určeným spôsobom (v súčasnosti v Zbierke) priznáva takto publikovanému rozhodnutiu osobitný význam. Výklad, ktorý sa podáva v publikovanom judikáte, nie je síce právne (de iure) záväzný, fakticky (de facto) má ale vysokú vecnú autoritu. I keď judikatúra najvyššieho súdu nie je formálne záväzná, ipso iure normatívnu silu má, a to tak vo vertikálnej línii (voči súdom nižších stupňov), ako aj v horizontálnej línii (medzi jednotlivými senátmi a kolégiami najvyššieho súdu navzájom). Judikáty R 28/1984 a R 91/2004 majú takéto atribúty. Nemožno prehliadať podstatný rozdiel medzi rozhodnutím nepublikovaným v Zbierke (ďalej len „nepublikované rozhodnutie“) a rozhodnutím, ktoré bolo na podklade zákonom určenej procedúry navrhovania a schvaľovania osobitným orgánom najvyššieho súdu uverejnené v Zbierke. Pokiaľ nepublikované rozhodnutie najvyššieho súdu vyjadruje názor členov senátu (resp. väčšiny členov senátu) najvyššieho súdu v individuálnej ním prejednávanej veci, názor vyjadrený v rozhodnutí publikovanom v Zbierke predstavuje zovšeobecňujúci názor (relevantnej väčšiny) členov kolégia najvyššieho súdu, ktoré vždy tvorí viacero senátov. O „prekonaní“ (relevantnom zavŕšení procesu odklonenia sa od názoru vyjadreného v publikovanom rozhodnutí (stanovisku) možno hovoriť iba vtedy, ak je toto „prekonanie“ výsledkom v zákone predpísaného postupu najvyššieho súdu (v súvislosti s tým viď § 48 CSP a tiež § 21 ods. 3 písm. a/ a b/ a § 22 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Z dôvodov uvedených vyššie zastáva vec prejednávajúci senát najvyššieho súdu názor súladný s väčšinovým názorom súdnej praxe (R 28/1984 a R 91/2014) a právnej teórie. S názorom vyjadreným v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 146/2008 sa senát 7 C nestotožňuje. V zmysle § 563 Občianskeho zákonníka je veriteľ už od vzniku dlhu oprávnený vyzvať veriteľa na plnenie a stanoviť splatnosť dlhu. Opozitný právny názor vyjadrený v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 146/2008 podmieňuje objektívny charakter začiatku plynutia premlčacej doby, ktorý vyplýva z § 101 Občianskeho zákonníka tým, že ho robí závislým na subjektívnom prvku - rozhodnutí veriteľa, či výzvou na zaplatenie (§ 563 Občianskeho zákonníka) vyvolá alebo nevyvolá splatnosť dlhu. Akceptovanie názoru o viazanosti začiatku plynutia premlčacej doby na deň splatnosti dlhu a nie na deň vzniku právneho vzťahu, z ktorého dlžníkovi vznikla povinnosť na plnenie, by viedlo k neprípustnému posunutiu začiatku plynutia premlčacej doby (v zrejmom rozpore s účelom inštitútu premlčania) prakticky na neobmedzenú dobu podľa ľubovôle veriteľa. Nesúhlas s právnym názorom, na ktorom spočíva rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 146/2008, bol prezentovaný aj v odbornej právnickej literatúre [viď napríklad publikáciu JUDr. Jaroslav Krajčo, Občiansky zákonník pre prax (komentár), vydavateľstvo Eurounion, 2015, str. 2458, resp. 2468a 2472].“

25. Na zdôraznenie správnosti skutkových a právnych záverov prijatých súdom prvej inštancie a s prihliadnutím na odvolacie námietky žalobkyne odvolací súd uvádza, že v danej právnej veci bolo na základe vykonaného dokazovania nesporne preukázané, že žaloba žalobkyne nebola dôvodne podaná. Je tomu tak z nižšie uvedených dôvodov.

26. Odvolací súd s poukazom na vyššie citované rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/1357/2015 zo dňa 23. augusta 2017 (jeho závery v obdobnej právnej veci) a odvolacie dôvody žalobkyne v podanom odvolaní (v otázke nesprávneho právneho posúdenia v otázkach, či strany sporu dohodli v zmluve o pôžičke uzatvorenej dňa 16.03.2014 čas splnenia a ktorý deň je rozhodný pre začiatok plynutia premlčacej doby) zhodne ako súd prvej inštancie dospel k skutkovému a právnemu záveru, že v predmetnej zmluve o pôžičke zo dňa 16.03.2014 si žalobkyňa a žalovaná nedohodli čas splnenia, dohodnutie času splnenia nevyplývalo z výpovedí žalobkyne a žalovanej, ani z písomného potvrdenia o pôžičke zo dňa 16.03.2014, z obsahu ktorého vyplýva „bude treba potom vrátiť, keď bude chorá a nebude vládvať v primeranom termíne“. S poukazom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd dospel k záveru s poukazom na ustanovenie § 563 Občianskeho zákonníka, že doba splnenia nebola určená dohodou účastníkov zmluvy o pôžičke, ani ustanovená právnym predpisom, ani určená v rozhodnutí, preto možnosť vyvolať splatnosť zmluvy o pôžičke bola daná žalobkyňi ako veriteľke v súlade s ustanovením § 563 Občianskeho zákonníka, teda výzvou žalobkyne ako veriteľky na plnenie podľa § 563 Občianskeho zákonníka bola založená splatnosť záväzku žalovanej ako dlžníčky zo zmluvy o pôžičke. Žalovaná existenciu výzvy vo svojej výpovedi poprela, avšak existenciu výzvy žalobkyne na vrátenie dlhu vyplýva z písomnej korešpondencie medzi žalobkyňou a žalovanou pripojenej k žalobe. Odvolací súd navyše dodáva s poukazom na tvrdenie žalovanej, ktorým poprela existenciu a

doručenia výzvy zo strany žalobkyne, že podanie žaloby na zaplatenie pohľadávky sa aj podľa judikatúry považuje za kvalifikovanú upomienku, ak veriteľ namiesto výzvy podá žalobu na plnenie, považuje sa za deň oznámenia ten deň, kedy bola dlžníkovi doručená žaloba veriteľa. Teda žalovaná ako dlžníčka bola povinná splniť predmetný dlh prvého dňa potom, ako ju žalobkyňa ako veriteľka o splnenie dlhu požiadala. Odvolací súd s poukazom na žalovanou uplatnenú námietku premlčania uplatneného právneho nároku žalobkyne, zhodne ako súd prvej inštancie zaujal právny názor, že žalovaná ako dlžníčka odôvodnene vzniesla námietku premlčania. Odvolací súd uvádza, že keďže žalobkyňa ako veriteľka mohla vyvolať splatnosť dlhu sama, potom mohla svoje právo i vykonať. Z toho súdna prax vyvodzuje (R28/1984), že prvá objektívna možnosť vykonania práva je okamihom, keď veriteľ mohol najskôr o splnenie požiadať, t.j. dňom, ktorý nasleduje po vzniku právneho vzťahu pri dlhu dojednaného na neurčitú dobu. Pre začiatok premlčacej doby je teda rozhodný deň nasledujúci po dni, keď došlo k vzniku tohto právneho vzťahu, nie až deň, kedy došlo k splatnosti dlhu. Odvolací súd s poukazom na ustanovenia § 100 ods.1, § 101 Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že trojročná premlčacia doba (§ 101 Občianskeho zákonníka) začala plynúť v deň bezprostredne nasledujúci po dni, v ktorom dlh vznikol, teda dňa 17.03.2014 a pokiaľ bola žaloba podaná na súde dňa 22.08.2014, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby, ktorá uplynula dňa 17.03.2017, súd nemohol žalobkyni premlčané právo priznať. Z vyššie uvedených dôvodov s poukazom na odvolacie dôvod žalobkyne nebol daný dôvod ďalej v konaní skúmať a dokazovať tú skutočnosť, kedy a ako došlo k prvému a ďalšiemu vyvolaniu splatnosti dlhu, ktorá skutočnosť nie je v danej právnej veci z vyššie uvedených dôvodov právne významná, keďže v konaní bolo nesporne preukázané, že k vyvolaniu splatnosti zo strany žalobkyne došlo a pre začiatok premlčacej doby je rozhodný deň nasledujúci po dni, keď došlo k vzniku tohto právneho vzťahu, nie až deň, kedy došlo k splatnosti dlhu. Odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie pri vyriešení vyššie uvedených právnych otázok, (ktoré sú predmetom odvolacieho konania), poukazuje okrem vyššie citovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky aj na judikatúru Najvyššieho súdu ČSR, tiež na staršiu, ako aj aktuálnu judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Českej republiky, ktorú súd prvej inštancie správne citoval a aplikoval vo svojom rozhodnutí.

27. Odvolací súd s poukazom na ostatné odvolacie dôvody žalobkyne v podanom odvolaní ďalej uvádza. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie výsluchom dvoch svedkov z dôvodu hospodárnosti konania (o závažných relevantných skutočnostiach, týkajúcich sa aj otázky premlčania v tom, že v decembri 2016 žalobkyňa žiadala žalovanú o vrátenie pôžičky), odvolací súd uvádza, že táto námietka žalobkyne nie je dôvodná. Z obsahu spisu totiž vyplýva, že žalobkyňa na pojednávaní dňa 14.06.2018 nenavrhol vykonať dokazovanie výsluchom týchto svedkov, nemala návrhy na doplnenie dokazovania do vyhlásenia uznesenia súdu o vyhlásení dokazovania za skončené. Odvolací súd dodáva, že aj v prípade, pokiaľ by žalobkyňa aj navrhla doplnenie dokazovania v naznačenom smere, v danej právnej veci by tieto dôkazy neboli právne významné z dôvodov vyššie uvedených, keďže pre začiatok premlčacej doby je rozhodný deň nasledujúci po dni, keď došlo k vzniku tohto právneho vzťahu, nie až deň, kedy došlo k splatnosti dlhu. Odvolací súd dodáva, že z obsahu spisu vyplýva, že návrhy na doplnenie dokazovania mala len žalovaná. Pokiaľ súd prvej inštancie z dôvodu hospodárnosti konania dôkazy navrhnuté žalovanou nevykonal, keďže mal ustálené rozhodujúce skutočnosti pre začiatok plynutia premlčacej doby, konal tak v súlade so zásadou hospodárnosti konania, ktorá viedla súd prvej inštancie k tomu, aby prednostne posúdil vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej bez potreby vykonania ďalších dôkazov s poukazom na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.1 Cdo 82/2009, 1 Cdo 43/2009, 2 Cdo 194/2011, 3 Cdo 231/2009, 3Cdo 187/20143, 7Cdo 305/2014). Pokiaľ z obsahu odvolania žalobkyne možno vyvodíť, že žalobkyňa v odvolaní namietala, že vznesená námietka premlčania je v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 Občianskeho zákonníka), z obsahu spisu vyplýva, že pred súdom prvej inštancie tento prostriedok procesného útoku neuplatnila, potom s poukazom na ustanovenie § 366 CSP (novoty v odvolacom konaní), nemôže tento prostriedok procesného útoku použiť v odvolaní, keď nepreukázala jeho prípustnosť podľa ustanovenia § 366 písm. a) až d) CSP.

28. Odvolací súd s poukazom na odvolacie dôvody žalobkyne v podanom odvolaní ďalej dospel k záveru, že súd prvej inštancie vyhodnotil všetky vykonané dôkazy jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti, prihliadol na všetko, čo vyšlo v konaní najavo v súlade s ustanoveniami § 191 CSP. Odvolací dospel k záveru, že v danej právnej veci doposiaľ vykonaným dokazovaním boli preukázané rozhodujúce

skutočnosti, súd rozhodol na základe zisteného skutkového stavu veci, keď je potrebné uviesť, že súd prvej inštancie v súlade s ustanovením § 185 ods.1 CSP rozhoduje o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná a ktoré nie. Odvolací súd z obsahu spisu nezistil, že by súd prvej inštancie pri vedení pojednávania dňa 14.06.2018 postupoval v rozpore s ustanoveniami § 177 až 211 CSP (upravujúcimi priebeh pojednávania a dokazovanie) vo vzťahu k žalobkyni, ako aj v súvislosti s osobou Ing. E. (ktorú žalovaná nenavrholo vypočuť ako svedkyňu na pojednávaní dňa 14.06.2018 a ktorú súd prvej inštancie nepredvolal na pojednávanie nariadené na deň 14.06.2018 ako svedkyňu).

29. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v ustanovení § 389 ods.1 písm. b) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia 389 ods.1 písm. b) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Povinnosť súdov rozhodnutie odôvodniť v súlade s vyššie citovaným ustanovením je jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúcich z článku 36 a nasledujúcich Listiny základných práv a slobôd, ktorý predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej.

30. Odvolací súd dodáva, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené sporovou stranou, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/2003). Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Odvolací súd v danej právnej veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa pri rozhodovaní v danej právnej veci riadil vyššie uvedenými zásadami právneho štátu. Právo na spravodlivý proces vyžaduje, aby rozhodnutie súdu boli zdôvodnené a presvedčivé. Prihliadajúc na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie spĺňa vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozsudku v zmysle § 220 CSP a preto ho možno považovať z pohľadu vyššie uvedeného za preskúmateľné v takej miere, že nedošlo k porušeniu práva strán sporu na spravodlivý proces, keď súd prvej inštancie dal odpoveď na tie otázky nastolené sporovými stranami, ktoré mali pre vec podstatný význam, ktorá odpoveď dostatočne objasňuje skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby súd zachádzal do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu, teda obsahuje stručné a jasné objasnenie skutkového a právneho základu súdneho rozhodnutia, teda odôvodnenie dáva jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

31. Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal s podstatnými vyjadreniami strán sporu prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ako aj s podstatnými tvrdeniami odvolateľa uvedenými v podanom odvolaní. Odvolací súd ďalej uvádza, že vo svojom rozhodnutí dal odpoveď len na tie otázky nastolené sporovými stranami, ktoré mali pre rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci podstatný význam, ktoré dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia odvolacieho súdu.

32. Z vyššie uvedených podstatných dôvodov odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti (o zaplatenie istiny 500 Eur) a v súvisiacom výroku o náhrade konania potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP.

33. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a žalovanej, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, pretože jej trovy odvolacieho konania nevznikli.

34. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).